

PROCEDURA PRZYJMOWANIA ZGŁOSZEŃ ZEWNĘTRZNYCH ORAZ PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ NASTĘPCZYCH REGIONALNEJ DYREKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU

§ 1

1. Celem procedury jest:
 - 1) stworzenie kompleksowej regulacji problematyki ujawniania przypadków nieprawidłowości oraz ochrony osób dokonujących zgłoszeń,
 - 2) poprawa społecznej percepcji (postrzegania) działań osób zgłaszających przypadki nieprawidłowości jako aktywności wątpliwej moralnie (donosicielstwo),
 - 3) ochrona osób zgłaszających przypadki nieprawidłowości,
 - 4) ochrona Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu poprzez wczesne wykrycie i usunięcie zgłoszonych przypadków nieprawidłowości,
 - 5) propagowanie postawy obywatelskiej odpowiedzialności.
2. Procedura:
 - 1) umożliwia jawne, poufne lub anonimowe dokonywanie zgłoszeń,
 - 2) gwarantuje rzetelne, obiektywne i terminowe sprawdzanie zgłoszeń,
 - 3) zapewnia ochronę osób dokonujących zgłoszeń i osób z nimi związanych.

§ 2

Przez użyte w procedurze określenia rozumie się:

- 1) procedura zgłoszeń zewnętrznych - niniejszy dokument dotyczący przyjmowania zgłoszeń, prowadzenia postępowania wyjaśniającego, podejmowania działań następczych oraz ochrony osób dokonujących zgłoszeń,
- 2) informacja o naruszeniu prawa –informacja, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w RDOŚ, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa,
- 3) RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- 4) Kierownik jednostki – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- 5) Pełnomocnik ds. naruszeń – Wioletta Młynarczyk, a w razie jej nieobecności Katarzyna Bala-Antczak – pracownik koordynujący wszelkie czynności związane ze zgłaszanymi przypadkami naruszeń prawa, upoważniony do podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej,
- 6) postępowanie wyjaśniające – postępowanie prowadzone w związku ze złożonym zgłoszeniem naruszenia prawa,
- 7) działania następcze – działania podjęte w RDOŚ w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych lub procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych i podejmowania działań następczych,

- 8) anonim – zgłoszenie dokonane przez osobę, co do której nie jest możliwa identyfikacja tożsamości,
- 9) działania odwetowe – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście,
- 10) sygnalista – osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, w tym: pracownik, także w przypadku, gdy stosunek pracy już ustał, osoba ubiegająca się o zatrudnienie, która uzyskała informację o naruszeniu prawa w procesie rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, osoba świadcząca pracę na rzecz RDOŚ, na innej podstawie niż stosunek pracy, stażysta, wolontariusz lub praktykant RDOŚ
- 11) osoba pomagająca w dokonaniu zgłoszenia – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona,
- 12) osoba, której dotyczy zgłoszenie – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana,
- 13) ujawnienie publiczne – należy przez to rozumieć podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej,
- 14) zgłoszeniu zewnętrznym - należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie RDOŚ informacji o naruszeniu prawa.
- 15) Pełnomocnik ds. naruszeń - pracownik RDOŚ wskazany w zarządzeniu Kierownika jednostki

§ 3

1. Osobą w ramach struktury organizacyjnej RDOŚ upoważnioną do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych jest Pełnomocnik ds. naruszeń
2. Procedurę stosuje się do zgłoszeń dokonanych przez sygnalistów.
3. Przedmiotem zgłoszenia może być działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące w szczególności:
 - 1) korupcji,
 - 2) zamówień publicznych,
 - 3) ochrony środowiska,
 - 4) zdrowia i dobrostanu zwierząt,
 - 5) ochrony prywatności i danych osobowych,
 - 6) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych,
 - 7) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4

DOKONYWANIE ZGŁOSZEŃ

1. RDOŚ gwarantuje, że związane z przyjmowaniem zgłoszeń przetwarzanie danych osobowych uniemożliwiają nieupoważnionym osobom uzyskanie dostępu do informacji objętych zgłoszeniem oraz zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie, oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu. Ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób.

2. Zgłoszenia mogą być dokonywane anonimowo. Do zgłoszeń tych stosuje się zasady postępowania określone w niniejszej procedurze, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.
3. Zgłoszenia dokonywane mogą być ustnie lub pisemnie, w szczególności:
 - 1) ustnie – zgłoszenie następuje poprzez przekazanie ustnej informacji o zauważonej nieprawidłowości podczas bezpośredniego spotkania, zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku, którą odbiera Pełnomocnik ds. naruszeń. W takim przypadku, za zgodą sygnalisty zgłoszenie dokumentowane jest w formie nagrania rozmowy, umożliwiającego jej wyszukanie, lub protokołu spotkania, odtwarzającego jego dokładny przebieg - sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu spotkania przez jego podpisanie,
 - 2) pisemnie w postaci papierowej - na adres: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu - w celu zachowania poufności, zgłoszenia w tym trybie powinny być wysyłane z dopiskiem na kopercie, np. „*Zgłoszenie naruszenia prawa – do rąk własnych*”, korespondencja ta nie podlega rejestracji na zasadach obowiązujących w RDOŚ,
 - 3) pisemnie w postaci elektronicznej - na dedykowany adres mailowy, - w celu zachowania poufności, zgłoszenia w tym trybie powinny być wysyłane z adresu e-mail, uniemożliwiającego identyfikację nadawcy,
 - 4) telefonicznie – zgłoszenie następuje poprzez przekazanie telefonicznej informacji o zauważonej nieprawidłowości Pełnomocnikowi ds. naruszeń, który sporządza protokół rozmowy odtwarzający dokładnie jej przebieg.

§ 5

1. Wszystkie zgłoszenia traktowane są z należytą powagą i starannością w sposób poufny, a przy ich rozpatrywaniu obowiązuje zasada bezstronności i obiektywizmu.
2. Podczas rozpatrywania zgłoszeń wszyscy uczestnicy postępowania są zobowiązani do dołożenia należytej staranności, aby uniknąć podjęcia decyzji na podstawie chybionych i bezpodstawnych oskarżeń, niemających potwierdzenia w faktach i zebranych dowodach oraz z zachowaniem poszanowania godności i dobrego imienia pracowników i osób, których zgłoszenie dotyczy.

§ 6

1. Pełnomocnik ds. naruszeń przyjmuje i rejestruje w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych wszystkie zgłoszenia zewnętrzne wpływające do RDOŚ.
2. Pełnomocnik ds. naruszeń dokonuje wstępnej weryfikacji zgłoszenia zewnętrznego, polegającej na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy informacji o naruszeniu prawa, oraz na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania tego organu, a jeżeli nie należy - na ustaleniu organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych.
3. Pełnomocnik ds. naruszeń rozpatruje zgłoszenie zewnętrzne - w przypadku gdy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania tego organu.
4. Kierownik jednostki przekazuje zgłoszenie zewnętrzne niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach - nie później niż w terminie 30 dni, do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych - w przypadku gdy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie nienależącej do zakresu działania tego organu - oraz informuje o tym sygnalistę.
5. W przypadku gdy przepisy odrębne nie pozwalają ustalić organu właściwego do rozstrzygnięcia sporu o właściwość między organami publicznymi, w zakresie rozpatrzenia zgłoszenia zewnętrznego lub podjęcia działań następczych, stosuje się odpowiednio przepisy art. 22

i art. 23 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

6. Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia wykonuje się bez zbędnej zwłoki, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od wpłynięcia zgłoszenia lub uzupełnienia informacji pozwalających na jego zakwalifikowanie do postępowania wyjaśniającego, chyba że sygnalista wystąpił wyraźnie z odmiennym wnioskiem w tym zakresie lub zachodzą uzasadnione podstawy sądzić, że potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty.
7. Na żądanie sygnalisty Kierownik jednostki właściwy do podjęcia działań następczych wydaje nie później niż w terminie miesiąca od dnia otrzymania żądania zaświadczenie, w którym potwierdza, że sygnalista podlega ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. poz. 928).

§ 7

1. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego zgłoszenie naruszenia prawa może zostać uznane za:
 - 1) zasadne - wówczas podejmowane są działania następcze lub inne wynikające z obowiązujących przepisów,
 - 2) bezzasadne (nieznajdujące potwierdzenia) - wówczas oddala się zgłoszenie.
2. Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest bez zbędnej zwłoki.
3. Postępowanie wyjaśniające i przedstawiane wyniki postępowania Kierownikowi jednostki należy przeprowadzić w terminie 3 miesięcy od daty wpływu zgłoszenia. W uzasadnionych, szczególnie skomplikowanych przypadkach, termin ten może zostać wydłużony przez Kierownika jednostki o kolejne 3 miesiące. O fakcie tym należy poinformować sygnalistę.

§ 8

1. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych prowadzony jest w formie elektronicznej i może być przechowywany na dedykowanym elektronicznym nośniku danych (pendrive lub przenośny dysk danych).
2. Każde zgłoszenie zewnętrzne zostaje zarejestrowane w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych niezależnie od dalszego przebiegu postępowania wyjaśniającego.
3. Rejestr zgłoszeń zewnętrznych prowadzi się w sposób zapewniający integralność i ochronę danych, w tym poufność danych sygnalisty i osób, których dotyczy zgłoszenie. W szczególności elektroniczny nośnik danych zawierający ww. rejestr oraz dokumentacja postępowania przechowywana jest w meblu biurowym zamykanym na klucz.
4. Rejestr zawiera co najmniej:
 - 1) numer zgłoszenia;
 - 2) przedmiot naruszenia prawa;
 - 3) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób;
 - 4) datę dokonania zgłoszenia;
 - 5) informację o podjętych działaniach następczych;
 - 6) informację o wydaniu zaświadczenia, w którym potwierdza, że sygnalista podlega ochronie określonej w przepisach ustawy o ochronie sygnalistów.;
 - 7) datę zakończenia sprawy;
 - 8) informacje o niepodejmowaniu dalszych działań w przypadku, gdy w zgłoszeniu zewnętrznym dotyczącym sprawy będącej już przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia przez tego samego lub innego sygnalistę nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszeń prawa w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem zewnętrznym;

- 9) szacunkową szkodę majątkową, jeżeli została stwierdzona, oraz kwoty odzyskane w wyniku postępowań dotyczących naruszeń prawa będących przedmiotem zgłoszenia - o ile organ publiczny posiada te dane.
5. Dane w rejestrze zgłoszeń wewnętrznych są przechowane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.
6. Za prowadzenie rejestru zgłoszeń zewnętrznych w RDOŚ odpowiada Pełnomocnik ds. naruszeń.
7. Dostęp do rejestru zgłoszeń posiadają:
 - 1) Pełnomocnik ds. naruszeń,
 - 2) osoby upoważnione przez Kierownika jednostki – w zakresie określonym w upoważnieniu.
8. Upoważnienia dostępu do całości lub części rejestru zgłoszeń zewnętrznych udziela Kierownik jednostki.

§ 9

ANALIZA ZGŁOSZENIA

1. Po wpłynięciu zgłoszenia Pełnomocnik ds. naruszeń, w terminie 7 dni, dokonuje weryfikacji zgłoszenia - sprawdza czy podlega ono rozpatrzeniu w ramach niniejszej procedury.
2. W przypadku konieczności podjęcia postępowania wyjaśniającego, Pełnomocnik ds. naruszeń podejmuje dalsze czynności w ramach niniejszej procedury.

§ 10

DZIAŁANIA NASTĘPCZE

1. Pełnomocnik ds. naruszeń prowadzi postępowanie wyjaśniające.
2. Pełnomocnik ds. naruszeń realizując czynności ma w szczególności prawo:
 - 1) występowania do sygnalisty o przekazanie dodatkowych informacji lub dokumentów (jeżeli sygnalista sprzeciwia się przesłaniu żądanych wyjaśnień lub dodatkowych informacji lub ich przesłanie może zagrozić ochronie poufności jego tożsamości, odstępuje się od żądania wyjaśnień lub dodatkowych informacji),
 - 2) wysłuchania stron postępowania i świadków,
 - 3) wnioskowania do kierownika jednostki o powołanie ekspertów do wykonania kreślonych specjalistycznych czynności w trakcie postępowania wyjaśniającego,
 - 4) w uzasadnionych przypadkach w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego może przekazać zgłoszenie zewnętrzne: jednostkom organizacyjnym podległym lub nadzorowanym lub innej jednostce organizacyjnej, której powierzono zadania w drodze porozumienia.
3. Jeżeli informacje przekazane przez sygnalistę są zbyt ogólne, aby móc je zweryfikować i nie można pozyskać informacji bardziej szczegółowych – zawiesza się postępowanie do czasu otrzymania dodatkowych informacji umożliwiających zbadanie zgłaszanych naruszeń (przykład ogólnego zgłoszenia: „*pracownicy są skorumpowani*”).
4. Z przeprowadzanego postępowania wyjaśniającego Pełnomocnik ds. naruszeń sporządza raport dla kierownika jednostki, który zawiera w szczególności:
 - 1) potwierdzenie lub wykluczenie zasadności zarzutów objętych zgłoszeniem,
 - 2) opis ustalonego stanu faktycznego – np. ustalone nieprawidłowości i ich przyczyny, osoby odpowiedzialne,
 - 3) propozycje konsekwencji wobec osób winnych naruszeń, np.: wszczęcie postępowania dyscyplinarnego; złożenie wniosku o wszczęcie postępowania ws. naruszenia dyscypliny finansów publicznych; złożenie zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w przypadku zgromadzenia dowodów),
 - 4) zakres i skutki ujawnionych nieprawidłowości dla RDOŚ oraz propozycje działań zapobiegających ujawnionym naruszeniom oraz wzmacniające system kontroli wewnętrznej

w RDOŚ, np.: zmiany w wewnętrznych procedurach, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych.

§ 11

1. Kierownik jednostki, na podstawie raportu, o którym mowa w § 10 ust. 4, określa dalsze działania następcze i osoby odpowiedzialne za ich realizację.
2. Kierownik jednostki może nie podjąć działań następczych w przypadku, gdy w zgłoszeniu zewnętrznym dotyczącym sprawy będącej już przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia przez tego samego lub innego sygnalistę nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszeń prawa w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem zewnętrznym. Kierownik jednostki informuje sygnalistę o niepodjęciu działań następczych, podając uzasadnienie, a w razie kolejnego zgłoszenia - pozostawia je bez rozpoznania i nie informuje o tym sygnalisty. Fakt ten podlega odnotowaniu w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych wraz z uzasadnieniem.
3. Pełnomocnik ds. naruszeń przekazuje sygnaliście informację zwrotną, w terminie 3 miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego.
4. W uzasadnionych przypadkach Pełnomocnik ds. naruszeń przekazuje sygnaliście informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego, po poinformowaniu o tym sygnalisty przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3.
5. Pełnomocnik ds. naruszeń informuje sygnalistę także o ostatecznym wyniku postępowań wyjaśniających wszczętych na skutek zgłoszenia zewnętrznego.
6. Postanowień niniejszego paragrafu nie stosuje się w przypadku braku podania przez sygnalistę adresu do kontaktu.
7. Pełnomocnik ds. naruszeń umieszcza informację o pojętych działaniach następczych w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych.

§ 12

OCHRONA OSÓB, KTÓRYCH DOTYCZY ZGŁOSZENIE

1. Zgłoszenie naruszenia prawa może dotyczyć konkretnie wskazanej osoby (osób) lub osób nieustalonych co do tożsamości. Podejrzenia odnośnie naruszeń mogą pojawić się także w trakcie czynności wyjaśniających.
2. Osoba, której dotyczy zgłoszenie ma prawo do ochrony swojego dobrego imienia oraz tożsamości przez cały okres czynności wyjaśniających, a jeżeli zarzuty się nie potwierdzą – także po jego zakończeniu. W związku z powyższym:
 - 1) tożsamość osoby, której dotyczy zgłoszenie powinna znać minimalna liczba osób dokonujących rejestracji zgłoszenia i prowadzących postępowanie wyjaśniające,
 - 2) osoba ta ma prawo wypowiedzieć się na temat zebranych dowodów i przedstawić własne,
 - 3) korzystając z prawa do obrony osoba ta ma prawo skorzystać z pomocy prawnej.- powyższe zasady stosują się odpowiednio do osób, które nie zostały wymienione w zgłoszeniu, ale w stosunku do których nasunęły się podejrzenia naruszeń w trakcie dalszych czynności.
3. Zachowanie poufności ma na celu zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa sygnaliście oraz minimalizację ryzyka wystąpienia działań odwetowych lub represyjnych. Sygnalista, który dokonał zgłoszenia, a którego dane osobowe zostały w sposób nieuprawniony ujawnione, powinien niezwłocznie o zaistniałej sytuacji powiadomić Pełnomocnika ds. naruszeń, który jest zobowiązany do podjęcia działań mających na celu ochronę sygnalisty.

§ 13

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA FAŁSZYWE ZGŁOSZENIA

Osoba, która poniosła szkodę z powodu świadomego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji przez sygnalistę, ma prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych od sygnalisty, który dokonał takiego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego.

§ 14

OCHRONA SYGNALISTY ZAKAZ DZIAŁAŃ ODWETOWYCH

1. Wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane działania odwetowe ani próby lub groźby zastosowania takich działań.
2. Sygnalistom przysługuje pełna ochrona przed działaniami represyjnymi, dyskryminacją oraz innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. poz. 928).

§ 15

W sprawach nieuregulowanych niniejszą procedurą zastosowanie mają odpowiednie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. poz. 928).